

Czwartek, 25 marzec 2021

P9_TA(2021)0098

Europejska strategia w zakresie danych

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie europejskiej strategii w zakresie danych (2020/2217(INI))

(2021/C 494/04)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 173 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), który dotyczy konkurencyjności przemysłu UE i odnosi się, między innymi, do działań sprzyjających lepszemu wykorzystaniu potencjału przemysłowego innowacji i rozwoju technologicznego,
- uwzględniając art. 114 TFUE,
- uwzględniając art. 2 i 16 TFUE,
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 21 października 2020 r. w sprawie strategii na lata 2020–2023 w zakresie otwartego oprogramowania (C(2020)7149),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 19 lutego 2020 r. pt. „Europejska strategia w zakresie danych” (COM(2020)0066) oraz sprawozdanie końcowe grupy ekspertów wysokiego szczebla ds. wymiany danych między przedsiębiorstwami rządowymi pt. „W kierunku europejskiej strategii w sprawie wymiany danych między przedsiębiorstwami w interesie publicznym”,
- uwzględniając wstępną ocenę skutków Komisji z dnia 2 lipca 2020 r. pt. „Ramy prawne zarządzania wspólnymi europejskimi przestrzeniami danych”,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 17 kwietnia 2020 r. pt. „Wytoczne dotyczące aplikacji wspierających walkę z pandemią COVID 19 w związku z ochroną danych” ⁽¹⁾,
- uwzględniając zalecenie Komisji (UE) 2020/518 z dnia 8 kwietnia 2020 r. w sprawie wspólnego unijnego zestawu instrumentów ułatwiającego wykorzystanie technologii i danych w celu zwalczania kryzysu wywołanego przez COVID-19 i wyjścia z niego, w szczególności w odniesieniu do aplikacji mobilnych i wykorzystywania zanonimizowanych danych dotyczących mobilności ⁽²⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1024 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie otwartych danych i ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego (dyrektywa w sprawie otwartych danych) ⁽³⁾,
- uwzględniając wniosek Komisji ustanawiający program „Cyfrowa Europa” na lata 2021–2027, opublikowany dnia 6 czerwca 2018 r. (COM(2018)0434),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 25 kwietnia 2018 r. pt. „W kierunku wspólnej europejskiej przestrzeni danych” (COM(2018)0232) i towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji (SWD(2018)0125),
- uwzględniając zalecenie Komisji (UE) 2018/790 z dnia 25 kwietnia 2018 r. w sprawie dostępu do informacji naukowych i ich ochrony ⁽⁴⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 10 maja 2017 r. pt. „Śródkokresowy przegląd realizacji strategii jednolitego rynku cyfrowego: Połączony jednolity rynek cyfrowy dla wszystkich” (COM(2017)0228) i towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji (SWD(2017)0155),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 10 stycznia 2017 r. pt. „Budowa europejskiej gospodarki opartej na danych” (COM(2017)0009) oraz towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji (SWD(2017)0002),

⁽¹⁾ Dz.U. C 124 I z 17.4.2020, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 114 z 14.4.2020, s. 7.

⁽³⁾ Dz.U. L 172 z 26.6.2019, s. 56.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 134 z 31.5.2018, s. 12.

Czwartek, 25 marzec 2021

- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 14 września 2016 r. pt. „Łączność dla konkurencyjnego jednolitego rynku cyfrowego – w kierunku europejskiego społeczeństwa gigabitowego” (COM(2016)0587) oraz towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji (SWD(2016)0300),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 19 kwietnia 2016 r. pt. „Cyfryzacja przemysłu europejskiego: Czerpanie pełnych korzyści z jednolitego rynku cyfrowego” (COM(2016)0180) i towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji (SWD(2016)0110),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 19 kwietnia 2016 r. pt. „Europejska inicjatywa dotycząca przetwarzania w chmurze- budowanie w Europie konkurencyjnej gospodarki opartej na danych i wiedzy” (COM(2016)0178) oraz towarzyszące mu dokumenty robocze służb Komisji (SWD(2016)0106 oraz SWD(2016)0107),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE ⁽⁵⁾ (ogólne rozporządzenie o ochronie danych – RODO),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1807 z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie ram swobodnego przepływu danych nieosobowych w Unii Europejskiej ⁽⁶⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłającą decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW ⁽⁷⁾ (dyrektywa o ochronie danych w sprawach karnych),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 6 maja 2015 r. pt. „Strategia jednolitego rynku cyfrowego dla Europy” (COM(2015)0192) oraz towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji (SWD(2015)0100),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 2 lipca 2014 r. pt. „W kierunku dobrze prosperującej gospodarki opartej na danych” (COM(2014)0442) i towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji (SWD(2014)0214),
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/40/UE z dnia 7 lipca 2010 r. w sprawie ram wdrażania inteligentnych systemów transportowych w obszarze transportu drogowego oraz interfejsów z innymi rodzajami transportu ⁽⁸⁾ (dyrektywa ITS) i związane z nią akty delegowane,
- uwzględniając dyrektywę 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 2002 r. dotyczącą przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (dyrektywa o prywatności i łączności elektronicznej) ⁽⁹⁾ (dyrektywa o e-prywatności),
- uwzględniając wspólny europejski plan działania na rzecz znoszenia środków powstrzymujących rozprzestrzenianie się COVID-19 z dnia 15 kwietnia 2020 r.,
- uwzględniając wspólną deklarację państw członkowskich z dnia 15 października 2020 r. w sprawie budowy chmury obliczeniowej nowej generacji dla przedsiębiorstw i sektora publicznego w UE,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 9 czerwca 2020 r. w sprawie kształtowania cyfrowej przyszłości Europy ⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 7 czerwca 2019 r. w sprawie przyszłości wysoce zdigitalizowanej Europy po 2020 r.: stymulowanie cyfrowej i gospodarczej konkurencyjności i spójności cyfrowej w całej Unii,

⁽⁵⁾ Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 303 z 28.11.2018, s. 59.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 89.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 207 z 6.8.2010, s. 1.

⁽⁹⁾ Dz.U. L 201 z 31.7.2002, s. 37.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 202 I z 16.6.2020, s. 1.

Czwartek, 25 marzec 2021

- uwzględniając wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 lipca 2020 r. w sprawie C-311/18 (*Schrems II*),
 - uwzględniając rezolucję z 17 kwietnia 2020 r. w sprawie skoordynowanych działań UE na rzecz walki z pandemią COVID-19 i jej skutkami ⁽¹¹⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie kompleksowej europejskiej polityki przemysłowej w dziedzinie sztucznej inteligencji i robotyki ⁽¹²⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 1 czerwca 2017 r. w sprawie cyfryzacji europejskiego przemysłu ⁽¹³⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 marca 2016 r. w sprawie dążenia ku dobrze prosperującej gospodarce opartej na danych ⁽¹⁴⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 marca 2018 r. w sprawie europejskiej strategii na rzecz współpracujących inteligentnych systemów transportowych ⁽¹⁵⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 stycznia 2019 r. w sprawie jazdy autonomicznej w transporcie europejskim ⁽¹⁶⁾,
 - uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji pt. „Budowanie europejskiej gospodarki opartej na danych” ⁽¹⁷⁾,
 - uwzględniając wyniki corocznego indeksu gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego z dnia 11 czerwca 2020 r.,
 - uwzględniając sprawozdanie Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) z 5 czerwca 2020 r. pt. „Building back better: a sustainable, resilient recovery after COVID-19” [Odbudować na lepsze: na rzecz trwałej i odpornej odbudowy po epidemii COVID-19],
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
 - uwzględniając opinie przedstawione przez Komisję Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów, Komisję Transportu i Turystyki, Komisję Prawną, Komisję Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Komisję Kultury i Edukacji,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii (A9-0027/2021),
- A. mając na uwadze, że cyfryzacja nadal zmienia gospodarkę, społeczeństwo i codzienne życie obywateli, oraz mając na uwadze, że dane, które są kopiowane co 18 miesięcy, stanowią sedno tej transformacji; mając na uwadze, że ilość przechowywanych na świecie danych wzrosło z 33 zettabajtów (ZB) w 2018 r. do 175 ZB w 2025 r. ⁽¹⁸⁾; mając na uwadze, że w przyszłości procesy te będą jeszcze przyspieszać;
- B. mając na uwadze, że cyfryzacja stanowi nie tylko szansę gospodarczą, ale ma również znaczenie dla bezpieczeństwa, odporności geopolitycznej oraz strategicznej autonomii Unii;
- C. mając na uwadze, że UE wymaga dostępności interoperacyjnej, elastycznej, skalowalnej i niezawodnej architektury informatycznej, która jest zdolna do obsługi najbardziej innowacyjnych aplikacji; mając na uwadze, że sztuczna inteligencja (AI) jest jedną ze strategicznych technologii XXI wieku, zarówno w Europie, jak i na świecie ⁽¹⁹⁾; mając na uwadze, że w UE potrzebna jest odpowiednia infrastruktura, zwłaszcza wysokowydajny sprzęt do obsługi aplikacji i przechowywania danych;
- D. mając na uwadze, że dane są podstawowym źródłem trwałego ożywienia gospodarczego, wzrostu i tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy; mając na uwadze, że technologie oparte na danych mogą stanowić okazję do zmniejszenia narażenia ludzi na szkodliwe i niebezpieczne warunki pracy oraz do promowania postępu społecznego, a także mogłyby odegrać kluczową rolę w transformacji społeczeństw we wspólnoty ekologiczne i neutralne dla klimatu oraz w zwiększeniu globalnej konkurencyjności Europy i jej przedsiębiorstw;

⁽¹¹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0054.

⁽¹²⁾ Dz.U. C 449 z 23.12.2020, s. 37.

⁽¹³⁾ Dz.U. C 307 z 30.8.2018, s. 163.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. C 50 z 9.2.2018, s. 50.

⁽¹⁵⁾ Dz.U. C 162 z 10.5.2019, s. 2.

⁽¹⁶⁾ Dz.U. C 411 z 27.11.2020, s. 2.

⁽¹⁷⁾ Dz.U. C 345 z 13.10.2017, s. 130.

⁽¹⁸⁾ Komunikat Komisji z 19 lutego 2020 r. zatytułowany „Europejska strategia w zakresie danych”, s. 2.

⁽¹⁹⁾ Jak stwierdzono w rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie kompleksowej europejskiej polityki przemysłowej w dziedzinie sztucznej inteligencji i robotyki.

Czwartek, 25 marzec 2021

- E. mając na uwadze, że europejska strategia w zakresie danych powinna być spójna ze strategią na rzecz MŚP i strategią przemysłową, ponieważ będzie miała zasadnicze znaczenie m.in. dla osiągnięcia celów polityki przemysłowej i będzie korzystna dla przedsiębiorstw europejskich, w tym MŚP, pomagając im w skutecznym radzeniu sobie z transformacją cyfrową; mając na uwadze, że nadal istnieje przepaść między dużymi przedsiębiorstwami a MŚP w zakresie zaawansowanych technologii cyfrowych; mając na uwadze, że zachęcanie do wykorzystywania danych oraz zwiększanie dostępu do danych i ich dostępności, w połączeniu z większą pewnością prawa, może stanowić przewagę konkurencyjną dla mikroprzedsiębiorstw, MŚP i przedsiębiorstw typu start-up, umożliwiając im czerpanie korzyści z transformacji cyfrowej;
- F. mając na uwadze, że dane wytwarzane przez sektor publiczny i rząd na szczeblu krajowym i lokalnym to zasoby mogące służyć jako siła napędowa promowania wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy, którą można wykorzystać do rozwoju systemów AI i analizy danych, przyczyniając się do powstania silniejszego, bardziej konkurencyjnego oraz wewnętrznie mocniej powiązanego przemysłu;
- G. mając na uwadze, że istnieją różne inicjatywy mające na celu zachęcanie do zaangażowania kobiet i do różnorodności w dziedzinie ICT; mając na uwadze, że nadal występuje różnicowanie sytuacji kobiet i mężczyzn we wszystkich dziedzinach technologii cyfrowej, a AI i cyberbezpieczeństwo należą do obszarów o największych różnicach; mając na uwadze, że wspomniane zróżnicowanie sytuacji kobiet i mężczyzn ma konkretny wpływ na rozwój AI, która jest projektowana głównie przez mężczyzn, co utrwała i powiela stereotypy i uprzedzenia;
- H. mając na uwadze, że w komunikacie w sprawie europejskiej strategii w zakresie danych Komisja stwierdza, iż wedle szacunków ślad środowiskowy ICT odpowiada za 5–9 % światowego zużycia energii elektrycznej i ponad 2 % światowej emisji gazów cieplarnianych; mając na uwadze, że sektor cyfrowy ma znaczny potencjał, aby przyczynić się do zmniejszenia globalnych emisji dwutlenku węgla; mając na uwadze, że zgodnie z badaniem na temat AI przeprowadzonym w 2018 r. przez Wspólne Centrum Badawcze Komisji, centra danych i transmisja danych mogą odpowiadać za 3–4 % całkowitego zużycia energii elektrycznej w Unii; mając na uwadze, że według badania Komisji w latach 2018–2030 spodziewany jest wzrost o 28 % zużycia energii w ośrodkach przetwarzania danych⁽²⁰⁾; mając na uwadze, że źródłem 47 % emisji dwutlenku węgla z technologii cyfrowych są urządzenia konsumenckie, takie jak komputery, smartfony, tablety i inne przedmioty podłączone do internetu; mając na uwadze, że konieczne jest zminimalizowanie śladu ekologicznego technologii, w szczególności ilości zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego;
- I. mając na uwadze, że Unia musi podjąć pilne działania, aby czerpać korzyści z danych, budując konkurencyjne, przyjazne innowacjom, zrównoważone etycznie, zorientowane na człowieka, godne zaufania i bezpieczne społeczeństwo i gospodarkę oparte na danych, które szanują prawa człowieka, prawa podstawowe i pracownicze, demokrację i praworządność oraz mają na celu zbudowanie nowej otwartej i integracyjnej gospodarki opartej na wiedzy, we współpracy z systemem edukacji i przedsiębiorstwami kulturalnymi, która zapewnia prawo do wysokiej jakości edukacji i przedsiębiorczości, zwłaszcza wśród nowych pokoleń, i promuje innowacje społeczne i nowe modele biznesowe; mając na uwadze, że inwestycje w umiejętności w zakresie chmury i dużych zbiorów danych mogą pomóc przedsiębiorstwom, które jeszcze nie wdrożyły technologii, w przekształceniu swojej działalności; mając na uwadze, że przedsiębiorstwa uznawane za przodujące w dziedzinie technologii powinny stale pozyskiwać informacje o najnowszych innowacjach, aby nie utracić przewagi konkurencyjnej;
- J. mając na uwadze, że rynki chmur obliczeniowych (tj. infrastruktura, platforma i oprogramowanie jako usługa – IaaS, PaaS i SaaS) charakteryzują się wysokim stopniem koncentracji rynku, co może stawiać przedsiębiorstwa typu start-up, MŚP i inne europejskie podmioty w niekorzystnej sytuacji konkurencyjnej w gospodarce opartej na danych; mając na uwadze, że Komisja powinna zapewnić konkurencyjność rynków poprzez interoperacyjność, możliwość przenoszenia i otwartą infrastrukturę oraz zachować czujność wobec wszelkich potencjalnych nadużyć siły rynkowej przez podmioty dominujące;
- K. mając na uwadze, że unijny program obserwacji Ziemi (Copernicus) powinien służyć jako przykład korzyści społeczno-ekonomicznych, jakie europejscy obywatele i przedsiębiorstwa mogą odnieść za sprawą dużej ilości swobodnie i powszechnie dostępnych danych;
- L. mając na uwadze, że wszelkie sposoby wykorzystywania danych osobowych i mieszanych danych przemysłowych powinny być zgodne z RODO i dyrektywą o prywatności i łączności elektronicznej; mając na uwadze, że według badania Eurobarometru 46 % obywateli europejskich chciałoby odgrywać bardziej aktywną rolę w kontrolowaniu wykorzystania ich danych osobowych, w tym dotyczących zdrowia, zużycia energii i nawyków zakupowych;

⁽²⁰⁾ Austriacka Agencja ds. Środowiska i Instytut Borderstep, sprawozdanie końcowe z badania, opracowane dla Komisji w listopadzie 2020 r. i zatytułowane „Energy-efficient Cloud Computing Technologies and Policies for an Eco-friendly Cloud Market” [Energoozczędne technologie i polityka przetwarzania w chmurze dla przyjaznego środowisku rynku chmur obliczeniowych].

Czwartek, 25 marzec 2021

- M. mając na uwadze, że art. 8 ust. 1 Karty i art. 16 ust. 1 TFUE stanowią, iż każdy ma prawo do ochrony dotyczących go danych osobowych;
- N. mając na uwadze, że Karta stanowi także, iż każdy ma prawo do wolności wypowiedzi, które obejmuje wolność posiadania poglądów oraz otrzymywania i przekazywania informacji i idei bez ingerencji władz publicznych i bez względu na granice państwowe;
- O. mając na uwadze, że przetwarzanie danych pracowników staje się coraz bardziej złożone; mając na uwadze, że w coraz większej liczbie kontekstów pracownicy mają kontakt z technologiami, aplikacjami, programami komputerowymi, urządzeniami śledzącymi, mediami społecznościowymi lub urządzeniami pokładowymi, które monitorują ich stan zdrowia, dane biomedyczne, komunikację i interakcje z innymi, a także poziom ich zaangażowania i koncentracji lub sposób ich postępowania; mając na uwadze, że pracownicy i związki zawodowe powinni być bardziej zaangażowani w projektowanie takiego przetwarzania danych; mając na uwadze, że tylko art. 88 RODO jest poświęcony zatrudnieniu;
- P. mając na uwadze, że inicjatywy w zakresie udostępniania danych między przedsiębiorstwami (B2B) i między przedsiębiorstwami a organami administracji (B2G) mogą przyczynić się do rozwiązania problemów społecznych i środowiskowych; mając na uwadze, że zachęty do udostępniania danych mogą obejmować m.in. godziwą rekompensatę, wymianę najlepszych praktyk i programy uznania publicznego;
- Q. mając na uwadze, że należy dążyć do właściwego egzekwowania przepisów, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów ograniczenia celu i minimalizacji danych; mając na uwadze, że ochrona prywatności powinna pozostać priorytetem; mając na uwadze, że istnieją dane nieosobowe oraz dane sektora publicznego, które są zgodne odpowiednio z rozporządzeniem (UE) 2018/1807 w sprawie swobodnego przepływu danych nieosobowych i dyrektywą w sprawie otwartych danych;
- R. mając na uwadze, że zdrowie jest sektorem szczególnie wrażliwym na przetwarzanie danych osobowych oraz że żadne informacje osobowe dotyczące zdrowia pacjenta nie powinny być przekazywane bez jego pełnej i świadomej zgody; mając na uwadze, że w dziedzinie zdrowia szczególnie ważne jest zagwarantowanie wysokiego standardu ochrony praw jednostek oraz przestrzeganie zasad ograniczania i minimalizacji danych;
- S. mając na uwadze, że wspólna europejska strategia w zakresie danych powinna przynieść korzyści europejskiemu sektorowi transportu i turystyki oraz przyczynić się do przejścia na bezpieczny, zrównoważony i wydajny system transportu, zapewniając jednocześnie dostateczną interoperacyjność z innymi sektorami;
- T. mając na uwadze, że udostępnianie danych w sektorze transportu ma na celu usprawnienie zarządzania ruchem, a tym samym bezpieczeństwa, zrównoważonego charakteru, minimalizacji danych i efektywności transportu pasażerskiego i towarowego;
- U. mając na uwadze, że Unia podjęła już kroki w celu uregulowania sposobu wykorzystywania i przechowywania danych w transporcie, m.in. za pomocą rozporządzenia (UE) 2020/1056 w sprawie elektronicznych informacji dotyczących transportu towarowego⁽²¹⁾, dyrektywy (UE) 2019/1936 w sprawie zarządzania bezpieczeństwem infrastruktury drogowej⁽²²⁾, rozporządzenia (UE) 2019/1239 ustanawiającego europejski system morskich pojedynczych punktów kontaktowych⁽²³⁾ i wniosku w sprawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) 2015/757 w celu właściwego uwzględnienia globalnego systemu gromadzenia danych na temat zużycia paliwa olejowego przez statki (COM(2019)0038);
- V. mając na uwadze, że na arenie międzynarodowej Unia powinna być aktywnym graczem uczestniczącym w ustalaniu zasad i standardów w oparciu o jej własne wartości;
- W. mając na uwadze, że co najmniej 20 % środków finansowych w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności zostanie udostępnionych na infrastrukturę cyfrową i zdolności cyfrowe, co pobudzi transformację cyfrową w Unii, a tym samym wesprze gospodarkę opartą na danych;

Uwagi ogólne

1. z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji w sprawie europejskiej strategii w zakresie danych; uważa, że strategia będzie warunkiem wstępnym rentowności europejskich przedsiębiorstw i ich globalnej konkurencyjności oraz postępu uniwersytetów, ośrodków badawczych i rodzącej się AI, a także będzie stanowić zasadniczy krok w kierunku budowy społeczeństwa danych zakorzenionego w prawach i wartościach UE oraz określenia warunków gospodarki opartej na

⁽²¹⁾ Dz.U. L 249 z 31.7.2020, s. 33.

⁽²²⁾ Dz.U. L 305 z 26.11.2019, s. 1.

⁽²³⁾ Dz.U. L 198 z 25.7.2019, s. 64.

Czwartek, 25 marzec 2021

danych i ustanowienia w niej wiodącej roli Unii, co doprowadzi do lepszych usług, trwałego wzrostu i wysokiej jakości miejsc pracy; uważa, że dla rozwoju i rozkwitu jednolitego rynku cyfrowego zasadnicze znaczenie ma budowanie zaufania do usług cyfrowych i bezpiecznych inteligentnych produktów, co powinno stanowić podstawę zarówno polityki publicznej, jak i modeli biznesowych;

2. zauważa, że kryzys związany z COVID-19 uwypuklił rolę i potrzebę wysokiej jakości baz danych w czasie rzeczywistym, udostępniania informacji i danych, a także braki w infrastrukturze i interoperacyjności rozwiązań w państwach członkowskich; podkreśla wpływ transformacji cyfrowej i dostępności szerokiego wachlarza technologii na gospodarkę i społeczeństwo Unii; z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie do utworzenia sektorowych przestrzeni danych; uważa, że wśród innych inicjatyw kluczowe znaczenie ma przyspieszenie tworzenia wspólnej europejskiej przestrzeni danych dotyczących zdrowia;

3. podkreśla, że przyszłe prawodawstwo dotyczące danych musi być tak skonstruowane, aby ułatwiała rozwój technologiczny, innowacje, dostęp do danych, interoperacyjność i transgraniczne przenoszenie danych; wzywa w związku z tym Komisję do przeprowadzenia oceny i zbadania istniejącego prawodawstwa, aby ocenić, jakie dostosowania i dodatkowe wymogi są potrzebne, by wspierać społeczeństwo i gospodarkę opartą na danych oraz zagwarantować uczciwą konkurencję i jasność prawną dla wszystkich zainteresowanych podmiotów; wzywa Unię do odgrywania roli lidera w ustanawianiu międzynarodowych ram dla danych, przy jednoczesnym poszanowaniu zasad międzynarodowych;

4. wzywa Komisję do przeprowadzenia wcześniejszych ocen oddziaływania w celu ustalenia, czy gospodarka cyfrowa oparta na danych wymaga zmian lub dostosowań w obecnych ramach prawnych dotyczących praw własności intelektualnej, w celu wspierania innowacji i wdrażania nowych technologii cyfrowych; przyjmuje z zadowoleniem zamiar Komisji dotyczący przeglądu dyrektywy w sprawie baz danych⁽²⁴⁾ i dalszego wyjaśnienia stosowania dyrektywy (UE) 2016/943 w sprawie ochrony tajemnicy handlowej⁽²⁵⁾;

5. uważa, że swobodny przepływ danych w Unii musi pozostać podstawową zasadą, i podkreśla jego zasadniczą rolę w wykorzystaniu pełnego potencjału gospodarki opartej na danych; podkreśla, że znaczny wzrost ilości dostępnych danych, głównie dzięki inteligentnym urządzeniom podłączonym do internetu, oraz szerszy dostęp do danych i ich intensywniejsze wykorzystywanie mogą pociągnąć za sobą wyzwania związane z jakością danych, stronniczością danych oraz ochroną i bezpieczeństwem danych lub nieuczciwymi warunkami handlowymi, które będzie należało pokonać; uważa, że osiągnięcie celów strategii w zakresie danych nie powinno nadmiernie zakłócać konkurencyjnych rynków w Unii;

6. przypomina, że przetwarzanie danych osobowych, w tym ich przekazywanie, musi być zawsze zgodne z dorobkiem prawnym Unii w zakresie ochrony danych oraz że wszelkie przyszłe przepisy sektorowe lub tworzone w założonym celu muszą być z tym zgodne;

7. przypomina, że wszelkie przyszłe wnioski, które wiążą się z przetwarzaniem danych osobowych, podlegają nadzorowi organów ochrony danych zgodnie z RODO, aby mieć pewność, że innowacje będą uwzględniały również wpływ na prawa obywateli; apeluje o to, by akty te opierały się na istniejącym prawodawstwie, w szczególności RODO, i były z nim spójne;

8. zwraca uwagę na to, że obowiązujące dyrektywy, takie jak dyrektywa ITS, nie powinny zostać osłabione przez nadrzędny zbiór przepisów oraz że tworzenie ułatwień dla środowiska wymiany danych będzie miało kluczowe znaczenie dla UE w nadchodzących latach; wzywa Komisję, aby uwzględniła udostępnianie danych, zwłaszcza w dziedzinie systemów sprzedaży biletów i rezerwacji, w nadchodzącym przeglądzie dyrektywy ITS;

Wartości i zasady

9. uważa, że Unia musi dążyć do ogólnounijnego zarządzania danymi oraz do społeczeństwa i gospodarki opartych na danych, zorientowanych na człowieka, opartych na unijnych wartościach prywatności, przejrzystości i poszanowania podstawowych praw i wolności, dając swoim obywatelom możliwość podejmowania znaczących decyzji w sprawie danych, które są przez nich wytwarzane lub ich dotyczą;

10. podkreśla, że obywatelom powinno przysługiwać pełne prawo kontroli nad swoimi danymi i że należy dalej wspomagać ich w egzekwowaniu swoich praw do ochrony danych i prywatności w odniesieniu do danych, które sami generują; zwraca uwagę na prawo do przenoszenia danych i na przysługujące podmiotowi danych prawa dostępu do tych danych, ich sprostowania i usunięcia, przewidziane w RODO; ma nadzieję, że przyszłe wnioski ustawodawcze pomogą

⁽²⁴⁾ Dz.U. L 77 z 27.3.1996, s. 20.

⁽²⁵⁾ Dz.U. L 157 z 15.6.2016, s. 1.

Czwartek, 25 marzec 2021

korzystać z tych praw i będą sprzyjać korzystaniu z nich; podkreśla, że zgodnie z określoną w RODO zasadą celowości swobodne udostępnianie danych musi ograniczać się do danych nieosobowych, takich jak dane przemysłowe lub handlowe, bądź do danych osobowych zanonimizowanych w sposób bezpieczny, skuteczny i nieodwracalny, co dotyczy również zbiorów danych mieszanych; podkreśla, że należy wykluczyć wszelkie przypadki niewłaściwego wykorzystania danych, w tym poprzez masową inwigilację;

11. zauważa, że dobrze zbudowane społeczeństwo i gospodarka oparte na danych powinny być zaprojektowane z myślą o przyniesieniu korzyści wszystkim konsumentom, pracownikom, przedsiębiorcom, przedsiębiorstwom typu start-up i MŚP, a także naukowcom i społecznościom lokalnym, powinny respektować prawa pracownicze, tworzyć wysokiej jakości miejsca pracy bez pogarszania warunków pracy oraz poprawiać jakość życia obywateli UE, a także powinny zmniejszać istniejące luki cyfrowe bez tworzenia nowych, zwłaszcza w przypadku grup słabszych i tych, które znajdują się w niekorzystnej sytuacji pod względem umiejętności i dostępu do narzędzi cyfrowych;

12. wzywa Komisję do wzmocnienia pozycji konsumentów, zwłaszcza tych z grup uważanych za najbardziej podatne na zagrożenia; uważa, że dane przemysłowe i dane obywateli mogłyby pomóc w opracowywaniu innowacyjnych cyfrowych i zrównoważonych rozwiązań w zakresie produktów i usług, na których skorzystałoby europejski konsumenci;

13. podkreśla, że rosnąca ilość, rozwój, wymiana, przechowywanie i przetwarzanie danych przemysłowych i publicznych w Unii jest źródłem trwałego wzrostu i innowacji, które należy wykorzystać zgodnie z przepisami Unii i państw członkowskich w takich dziedzinach jak ochrona danych, prawo konkurencji i prawa własności intelektualnej; zauważa, że dane są coraz bardziej cenione przez rynek; uważa, że wzrost gospodarczy można zapewnić poprzez zagwarantowanie równych szans oraz konkurencyjnej, sprawiedliwej gospodarki rynkowej z udziałem wielu graczy, przy jednoczesnym zapewnieniu interoperacyjności i dostępu do danych dla podmiotów różnej wielkości, aby przeciwdziałać zaburzeniom równowagi rynkowej;

14. podkreśla, że strategia w zakresie danych musi wspierać zrównoważoność, Zielony Ład i cele klimatyczne Unii oraz przyczyniać się do nich, włączając w to neutralność klimatyczną do 2050 r., a także prężną odbudowę gospodarki Unii i spójności społecznej; zwraca uwagę, że ICT mogą odegrać pozytywną rolę w ograniczaniu emisji dwutlenku węgla w wielu sektorach; wzywa do podjęcia środków mających na celu zmniejszenie śladu węglowego sektora ICT poprzez zapewnienie efektywności energetycznej i zasobooszczędności, zwłaszcza biorąc pod uwagę gwałtowny wzrost przetwarzania danych i jego skutki dla środowiska, przypominając w tym kontekście o celach Unii w zakresie ograniczenia emisji gazów cieplarnianych do 2030 r.;

Zarządzanie danymi oraz przestrzenie danych

15. popiera utworzenie ram zarządzania danymi i wspólnych europejskich przestrzeni danych, które powinny podlegać przepisom UE i obejmować przejrzystość, interoperacyjność, wymianę, dostęp, możliwość przenoszenia i bezpieczeństwo danych, w celu usprawnienia przepływu i ponownego wykorzystywania danych nieosobowych lub danych osobowych w pełni zgodnych z RODO i bezpiecznie zanonimizowanych zarówno w środowisku przemysłowym, jak i publicznym, a także między poszczególnymi sektorami i w ich obrębie;

16. nalega, aby model zarządzania danymi, w tym wspólne europejskie przestrzenie danych, opierał się na zdecentralizowanym środowisku operacyjnym danych w celu wspierania tworzenia i powstawania interoperacyjnych i bezpiecznych ekosystemów danych; podkreśla, że przestrzenie te powinny wykorzystywać potencjał istniejących i przyszłych przestrzeni danych lub systemów udostępniania danych, które mogą być zorganizowane w sposób rozproszony lub scentralizowany;

17. uważa, że usługi zarządzania danymi i architektury danych przeznaczone do przechowywania, wykorzystywania i ponownego wykorzystywania danych oraz zarządzania danymi są kluczowymi elementami łańcucha wartości europejskiej gospodarki cyfrowej; uznaje, że znaczna część przetwarzania danych będzie ewoluować w stronę przetwarzania brzegowego, np. do inteligentnych, połączonych obiektów; popiera dalsze upowszechnianie zdecentralizowanych technologii cyfrowych, które umożliwiają osobom fizycznym i organizacjom zarządzanie przepływem danych w oparciu o samostanowienie, czyli np. technologie rozproszonego rejestru; podkreśla, że koszty i umiejętności związane z dostępem do danych i ich przechowywaniem determinują szybkość, poziom i skalę wdrażania cyfrowej infrastruktury i cyfrowych produktów, zwłaszcza w przypadku MŚP i przedsiębiorstw typu start-up;

18. wzywa do utworzenia grupy ekspertów pod kierownictwem Komisji, która byłaby w stanie pomagać i doradzać Komisji w ustalaniu wspólnych, ogólnounijnych wytycznych dotyczących zarządzania danymi, tak aby interoperacyjność i udostępnianie danych stały się rzeczywistością w UE; wzywa Komisję, by dążyła do regularnego angażowania państw

Czwartek, 25 marzec 2021

członkowskich, właściwych agencji oraz innych organów i zainteresowanych stron, takich jak obywatele, społeczeństwo obywatelskie i przedsiębiorstwa, w wysiłki na rzecz poprawy ram zarządzania; podkreśla znaczenie koordynacji organów regulacyjnych zaangażowanych w gospodarkę opartą na danych;

19. podkreśla, że wspólne europejskie przestrzenie danych powinny traktować priorytetowo kluczowe sektory gospodarki, sektor publiczny i inne obszary interesu publicznego; wspiera tworzenie kolejnych takich przestrzeni danych w przyszłości; wzywa Komisję, by zajęła się kwestią fragmentacji jednolitego rynku i nieuzasadnionych rozbieżności między przepisami w poszczególnych państwach członkowskich, i w ten sposób umożliwiła rozwój wspólnych przestrzeni danych w UE;

20. zauważa, że wspólne europejskie przestrzenie danych muszą być dostępne dla wszystkich uczestników rynku, zarówno komercyjnych, jak i niekomercyjnych, w tym dla przedsiębiorstw typu start-up i MŚP, oraz wykorzystywać możliwości współpracy z MŚP, instytucjami badawczymi, administracją publiczną i społeczeństwem obywatelskim, zwiększając jednocześnie pewność prawa charakteryzującą procedury wykorzystywania danych przez podmioty prywatne i publiczne różnej wielkości; uważa, że kluczowe znaczenie ma unikanie wszelkiego ryzyka nieuprawnionego dostępu do europejskich przestrzeni danych oraz stworzenie narzędzi zwalczania ewentualnych nadużyć; podkreśla znaczenie cyberbezpieczeństwa, w tym współpracy z Agencją UE ds. Cyberbezpieczeństwa (ENISA) i Centrum Kompetencji UE w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa;

21. apeluje do Komisji i państw członkowskich o stworzenie interoperacyjnych sektorowych przestrzeni danych zgodnych ze wspólnymi wytycznymi, wymogami prawnymi i protokołami udostępniania danych, aby uniknąć tworzenia silosów i umożliwić innowacje międzysektorowe; podkreśla, że zarządzanie sektorowymi przestrzeniami danych powinno uwzględniać wymogi i procedury określone w przepisach sektorowych; przypomina, że każdy podmiot działający w UE i wykorzystujący europejskie przestrzenie danych powinien przestrzegać przepisów unijnych;

22. zachęca Komisję, aby wykorzystwała wspólne europejskie przestrzenie danych do zwiększania zaufania, przyjęcia wspólnych standardów i regulacji i zachęcania do tworzenia dobrze uformowanych interfejsów programowania aplikacji (API) wraz z solidnymi mechanizmami uwierzytelniania oraz aby rozważyła wykorzystanie wcześniej uzgodnionych, wyraźnie zdefiniowanych i określonych w czasie piaskownic danych do testowania innowacji oraz nowych modeli biznesowych, a także nowych narzędzi do zarządzania danymi i przetwarzania danych, zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym;

23. uważa, że dobrze uformowane interfejsy programowania aplikacji (API) zapewniłyby niezbędny dostęp do danych i interoperacyjność w przestrzeni danych oraz umożliwiłyby zautomatyzowaną interoperacyjność w czasie rzeczywistym między różnymi usługami oraz w sektorze publicznym; wzywa Komisję i państwa członkowskie do dalszego ułatwienia osobom fizycznym dostępu do skutecznych środków odwoławczych na mocy RODO, do zagwarantowania interoperacyjności i możliwości przenoszenia danych w odniesieniu do usług cyfrowych oraz w szczególności do wykorzystania interfejsów programowania aplikacji (API), aby umożliwić użytkownikom łączenie się między platformami i zwiększyć zakres opcji dla różnych rodzajów systemów i usług;

24. zwraca uwagę na potrzebę udzielenia pomocy podmiotom sektora prywatnego i publicznego, w szczególności MŚP i przedsiębiorstwom typu start-up, w identyfikowaniu i wykorzystaniu generowanych i posiadanych przez nie danych; wzywa do podjęcia działań mających na celu poprawę możliwości wyszukiwania danych, aby zasilić przestrzenie danych poprzez ułatwianie, nadzorowanie, katalogowanie i tworzenie ogólnie przyjętych taksonomii oraz oczyszczanie rutynowych danych; wzywa Komisję do zapewnienia wytycznych, narzędzi i finansowania z istniejących programów w celu poprawy możliwości wyszukiwania metadanych w przestrzeni danych; zwraca uwagę na takie inicjatywy, jak program Nordic Smart Government, którego celem jest umożliwienie MŚP dobrowolnego automatycznego udostępniania danych w czasie rzeczywistym za pośrednictwem zdecentralizowanego środowiska cyfrowego;

25. przypomina o kluczowej roli pośredników danych jako strukturalnych czynników umożliwiających organizację przepływu danych; przyjmuje z zadowoleniem plany Komisji dotyczące klasyfikacji i certyfikacji pośredników w celu stworzenia interoperacyjnych i niedyskryminujących ekosystemów danych; wzywa Komisję do zapewnienia interoperacyjności poprzez opracowanie minimalnych kryteriów dla pośredników danych; apeluje do Komisji o współpracę z europejskimi i międzynarodowymi organizacjami normalizacyjnymi w celu zidentyfikowania i uzupełnienia luk w normalizacji danych;

26. podkreśla, że należy zająć się pewnymi kwestiami, jakie mogą pojawić się w związku z dostępem do danych konsumentów i ich kontrolą, zwłaszcza w przypadku grup konsumentów uważanych za szczególnie podatne na zagrożenia, takich jak osoby małoletnie, starsze czy z niepełnosprawnościami; w związku z tym zwraca się do Komisji o dopilnowanie, by prawa wszystkich konsumentów były zawsze przestrzegane i by wszyscy konsumenci mogli w równym

Czwartek, 25 marzec 2021

stopniu czerpać korzyści ze stworzenia jednolitego rynku danych; zaznacza, że jeżeli przetwarzanie danych obejmuje mieszane zbiory danych, zbiory te należy traktować zgodnie z obowiązującymi przepisami, takimi jak wytyczne Komisji dotyczące rozporządzenia (UE) 2018/1807 w sprawie swobodnego przepływu danych nieosobowych;

27. podkreśla, że trzeba stworzyć wspólne europejskie przestrzenie danych, by umożliwić swobodny przepływ danych nieosobowych między państwami i sektorami z myślą o zwiększeniu przepływu danych między przedsiębiorstwami, środowiskiem akademickim, zainteresowanymi stronami i sektorem publicznym; w tym kontekście apeluje do państw członkowskich, by w pełni przestrzegały rozporządzenia (UE) 2018/1807 i umożliwiły tym samym przechowywanie i przetwarzanie danych w całej UE bez zbędnych barier i ograniczeń;

28. przypomina, że nie zawsze można rozdzielić dane osobowe i dane nieosobowe, takie jak dane przemysłowe, a ich rozdzielenie może być trudne i kosztowne, wskutek czego duża ilość danych pozostaje obecnie niewykorzystana; przypomina w tym kontekście, że zbiory danych, w przypadku których różne rodzaje danych są ze sobą nierozdzielnie powiązane, zawsze traktuje się jako dane osobowe, w tym również wtedy, gdy dane osobowe stanowią jedynie niewielką część zbioru danych; wzywa Komisję i europejskie organy ochrony danych do przedstawienia dalszych wytycznych dotyczących zgodnego z prawem przetwarzania danych oraz praktyk w zakresie wykorzystywania mieszanych zbiorów danych w środowiskach przemysłowych, przy pełnym poszanowaniu RODO i rozporządzenia (UE) 2018/1807; uważa, że należy zachęcać do stosowania technologii chroniących prywatność w celu zwiększenia pewności prawa dla przedsiębiorstw, w tym poprzez jasne wytyczne i wykaz kryteriów skutecznej anonimizacji; podkreśla, że kontrola nad takimi danymi w każdym przypadku musi należeć do danej osoby i powinna być automatycznie zabezpieczona; wzywa Komisję, aby rozważyła ustanowienie ram prawnych i klarownej definicji horyzontalnych i przekrojowych przestrzeni danych osobowych obok innych przestrzeni danych, a także aby doprecyzowała wyzwanie, jakim są mieszane zbiory danych; wzywa Komisję do wzmocnienia pozycji obywateli i przedsiębiorstw za pośrednictwem np. wiarygodnych pośredników, takich jak operatorzy MyData, którzy ułatwiają przekazywanie danych za zgodą właściciela i zapewniają odpowiedni poziom szczegółowości zezwoleń; podkreśla potrzebę dalszego rozwoju tożsamości cyfrowych, które są niezbędną podstawą niezawodnej gospodarki opartej na danych i obejmującej wiele podmiotów; w związku z tym wzywa Komisję do dokonania przeglądu rozporządzenia (UE) nr 910/2014 w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym⁽²⁶⁾ oraz do opublikowania wniosku ustawodawczego w sprawie godnej zaufania i bezpiecznej europejskiej tożsamości elektronicznej; wzywa ponadto Komisję do przeanalizowania, czy organizacje i przedmioty, takie jak czujniki, powinny potrzebować tożsamości cyfrowych, aby ułatwić transgraniczne korzystanie z usług zaufania, które są niezbędne w gospodarce opartej na danych i obejmującej wiele podmiotów;

29. podkreśla możliwość poprawy jakości egzekwowania prawa i przeciwdziałania tendencyjności danych, jeżeli takie są, dzięki gromadzeniu wiarygodnych danych i udostępnianiu ich opinii publicznej, społeczeństwu obywatelskiemu i niezależnym ekspertom; przypomina, że w każdym przypadku dostęp organów ścigania do publicznych lub prywatnych danych osobowych przechowywanych w przestrzeniach danych musi wynikać z prawa Unii i przepisów państw członkowskich, być ściśle ograniczony do tego, co niezbędne i proporcjonalne, oraz odbywać się z zastosowaniem odpowiednich zabezpieczeń; podkreśla, że korzystanie z danych osobowych przez organy publiczne powinno być dozwolone jedynie pod ścisłym nadzorem demokratycznym i z dodatkowymi zabezpieczeniami chroniącymi przed nadużyciem danych;

30. zauważa, że wymiana danych między państwami członkowskimi w obszarze wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych ma istotne znaczenie dla większego bezpieczeństwa obywateli UE oraz że należy przeznaczyć na ten cel odpowiednie środki finansowe; podkreśla jednak, że potrzebne są silniejsze zabezpieczenia, biorąc pod uwagę to, jak agencje ds. wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych przetwarzają informacje i dane osobowe oraz zarządzają nimi w proponowanych im przestrzeniach danych;

31. popiera zamiar Komisji dotyczący wspierania rozwoju dziewięciu wspólnych europejskich przestrzeni danych dla przemysłu (wytwórstwa), Zielonego Ładu, mobilności, zdrowia, finansów, energii, rolnictwa, administracji publicznej i umiejętności; wzywa do ich pilnego rozwoju; popiera możliwość rozszerzenia koncepcji wspólnych europejskich przestrzeni danych na inne sektory;

32. podkreśla potrzebę poświęcenia szczególnej uwagi niektórym sektorom, takim jak zdrowie; podziela pogląd Komisji, że obywatele UE powinni mieć bezpieczny dostęp do pełnej elektronicznej dokumentacji medycznej i powinni zachować kontrolę nad osobistymi danymi zdrowotnymi oraz być w stanie w bezpieczny sposób prowadzić wymianę tych

⁽²⁶⁾ Dz.U. L 257 z 28.8.2014, s. 73.

Czwartek, 25 marzec 2021

danych z upoważnionymi stronami trzecimi, przy czym zgodnie z przepisami o ochronie danych wszelki nieupoważniony dostęp powinien być zakazany; podkreśla, że towarzystwa ubezpieczeniowe ani żaden inny usługodawca uprawniony do dostępu do informacji przechowywanych w aplikacjach e-zdrowia nie powinien mieć możliwości wykorzystywania danych uzyskanych z tych aplikacji w celu dyskryminowania, w tym przy ustalaniu cen, ponieważ byłoby to sprzeczne z podstawowym prawem dostępu do opieki zdrowotnej;

33. przypomina, że przetwarzanie szczególnych kategorii danych osobowych zgodnie z art. 9 RODO jest co do zasady zabronione, z pewnymi ściśle określonymi wyjątkami, co wymaga zastosowania szczególnych zasad przetwarzania i w każdym wypadku wiąże się z obowiązkowym przeprowadzeniem oceny skutków w zakresie ochrony danych; podkreśla potencjalnie katastrofalne i nieodwracalne skutki bezprawnego lub niezabezpieczonego przetwarzania danych wrażliwych dla osób, których te dane dotyczą;

34. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący utworzenia jednolitego europejskiego rynku danych, w tym wspólnej europejskiej przestrzeni danych dotyczących mobilności, i uznaje jego ogromny potencjał gospodarczy;

35. podkreśla, że wspomniana europejska przestrzeń danych miałaby szczególne znaczenie dla europejskiego sektora transportu i logistyki, ponieważ ma potencjał zwiększenia efektywności organizacji i zarządzania przepływami ruchu towarowego i pasażerskiego, a także w celu lepszego i bardziej efektywnego wykorzystania infrastruktury i zasobów w całej transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T);

36. podkreśla ponadto, że ta europejska przestrzeń danych zapewniłaby również lepszą widoczność w łańcuchu dostaw, zarządzanie ruchem i przepływami ładunków w czasie rzeczywistym, interoperacyjność i multimodalność, a także uproszczenie i zmniejszenie obciążeń administracyjnych w całej sieci TEN-T, w szczególności na odcinkach transgranicznych;

37. podkreśla, że wymiana danych może poprawić skuteczność zarządzania ruchem i bezpieczeństwo drogowe w odniesieniu do wszystkich rodzajów transportu; podkreśla potencjalne korzyści płynące z wymiany danych, takie jak na przykład nawigacja służąca omijaniu nadmiernego ruchu drogowego w czasie rzeczywistym oraz powiadamianie w czasie rzeczywistym o opóźnieniach transportu publicznego w celu zaoszczędzenia dodatkowych godzin pracy, ulepszenia wydajności i unikania wąskich gardeł;

38. proponuje, aby w procesie tworzenia ram regulacyjnych interoperacyjnej wymiany danych w transporcie kolejowym Komisja dokonała przeglądu rozporządzenia Komisji (UE) nr 454/2011 w sprawie technicznej specyfikacji interoperacyjności odnoszącej się do podsystemu „Aplikacje telematyczne dla przewozów pasażerskich” transeuropejskiego systemu kolei ⁽²⁷⁾ oraz rozporządzenia Komisji (UE) nr 1305/2014 dotyczącego technicznej specyfikacji interoperacyjności odnoszącej się do podsystemu aplikacji telematycznych dla przewozów towarowych wchodzącego w skład systemu kolei w Unii Europejskiej ⁽²⁸⁾;

39. przyjmuje z zadowoleniem poparcie Komisji dla utworzenia wspólnego europejskiego obszaru danych dotyczących rolnictwa; przypomina o potencjale danych dotyczących rolnictwa i szerokiego dostępu do nich w celu zwiększenia zrównoważonego charakteru, konkurencyjności i wykorzystania zasobów w całym łańcuchu rolno-spożywczym i leśnym, wniesienia wkładu w rozwój innowacyjnych i zrównoważonych technik, poprawy dostępu konsumentów do istotnych informacji, a także ograniczenia marnotrawstwa żywności i śladu środowiskowego sektora; wzywa właściwe organy państw członkowskich do sprzyjania rozwojowi narzędzi gromadzenia i przetwarzania danych dotyczących podsektorów rolnych, a także danych dotyczących eksportu i importu m.in. towarów i produktów rolnych, oraz inwestowania w ten rozwój;

40. wzywa Komisję do zbadania potencjalnych zalet i możliwości stworzenia wspólnych europejskich przestrzeni danych dla szeroko pojętego sektora kultury i sektora kreatywnego oraz dla dziedzictwa kulturowego; zwraca uwagę, że sektor kultury dysponuje znaczną ilością danych wielokrotnego użytku, które w połączeniu z innymi źródłami, w tym z otwartymi źródłami danych, oraz analizą danych mogłyby pomóc instytucjom kulturalnym;

41. wzywa do utworzenia europejskiej przestrzeni danych dla turystyki, której celem będzie pomaganie wszystkim podmiotom w tym sektorze, zwłaszcza MŚP, w czerpaniu korzyści z dużych ilości danych przy realizacji polityki i projektów na szczeblu regionalnym i lokalnym, co ułatwi proces odbudowy i pobudzi cyfryzację;

⁽²⁷⁾ Dz.U. L 123 z 12.5.2011, s. 11.

⁽²⁸⁾ Dz.U. L 356 z 12.12.2014, s. 438.

Czwartek, 25 marzec 2021

42. popiera inicjatywę Komisji mającą na celu stworzenie ściśle określonego, ogólnounijnego podejścia do altruistycznego traktowania danych oraz ustanowienie jasnej definicji i zasad altruistycznego traktowania danych zgodnie z unijnymi zasadami ochrony danych, zwłaszcza zasadą celowości, która wymaga, aby dane były przetwarzane w „konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach”; popiera propozycję Komisji, by altruistyczne traktowanie danych było zawsze uzależnione od świadomej zgody i mogło być w każdej chwili odwołane; podkreśla, że dane przekazywane w ramach altruistycznego podejścia powinny być przetwarzane w interesie ogólnym, a nie wykorzystywane jedynie w celach komercyjnych;

43. nalega, aby ramy zarządzania danymi propagowały zasadę danych dla dobra publicznego przy jednoczesnej ciągłej ochronie praw obywateli UE;

44. podkreśla, że nie należy naciskać na osoby fizyczne, by godziły się na takie udostępnianie danych, a zgoda tych, którzy decydują się zezwolić na wykorzystanie swoich danych osobowych, nie może wiązać się z bezpośrednimi korzyściami;

Akt w sprawie danych, dostęp i interoperacyjność

45. nalega, aby Komisja przedstawiła akt w sprawie danych, aby zachęcić do zwiększonego i sprawiedliwego przepływu danych B2B, B2G, między organami administracji a przedsiębiorstwami (G2B) oraz pomiędzy organami administracji (G2G) we wszystkich sektorach, oraz by umożliwiła ten przepływ;

46. zachęca Komisję do promowania kultury udostępniania danych i dobrowolnych ustaleń dotyczących udostępniania danych, takich jak wdrażanie najlepszych praktyk, uczciwych wzorów umów i środków bezpieczeństwa; zauważa, że dobrowolną wymianę danych powinny umożliwiać solidne ramy prawne, zapewniające zaufanie i zachęcające przedsiębiorstwa do udostępniania danych innym podmiotom, zwłaszcza w kontekście transgranicznym; wzywa Komisję do wyjaśnienia kwestii praw użytkownika, zwłaszcza w warunkach rynkowych B2B i B2G; wzywa Komisję, aby zachęcała przedsiębiorstwa do wymiany danych, zarówno oryginalnych, pochodnych, jak i współtworzonych, w miarę możliwości poprzez system nagród i inne zachęty, przy jednoczesnym poszanowaniu tajemnic handlowych, danych wrażliwych i praw własności intelektualnej; zachęca Komisję do opracowania podejść opartych na współpracy w zakresie udostępniania danych oraz standardowych umów dotyczących danych w celu zwiększenia przewidywalności i wiarygodności; podkreśla potrzebę określenia w umowach jasnych obowiązków i odpowiedzialności w zakresie dostępu do danych, ich przetwarzania, udostępniania i przechowywania, aby ograniczyć niewłaściwe wykorzystywanie takich danych;

47. zauważa, że zakłócenia równowagi rynkowej wynikające z koncentracji danych ograniczają konkurencję, zwiększają bariery wejścia na rynek oraz ograniczają szerszy dostęp do danych i ich wykorzystanie; zauważa, że ustalenia umowne między przedsiębiorstwami niekoniecznie gwarantują odpowiedni dostęp do danych dla MŚP z powodu dysproporcji pod względem siły negocjacyjnej lub wiedzy fachowej; zauważa, że istnieją szczególne okoliczności, takie jak systematyczne zakłócenia równowagi w łańcuchach wartości danych B2B, w których dostęp do danych powinien być obowiązkowy, np. poprzez wykorzystanie dobrze uformowanych API, które zapewniają sprawiedliwy dostęp podmiotom różnej wielkości, lub poprzez wdrożenie zasad konkurencji w celu przeciwdziałania nieuczciwym lub nielegalnym praktykom B2B; zaznacza, że takie zakłócenia równowagi występują w różnych sektorach;

48. wzywa Komisję i państwa członkowskie do przeanalizowania praw i obowiązków podmiotów w zakresie dostępu do danych, w których generowaniu uczestniczyły, oraz do zwiększenia ich wiedzy na ten temat, a w szczególności prawa do dostępu do danych, ich przenoszenia, wezwania innej strony do zaprzestania ich wykorzystywania, ich sprostowania lub usunięcia, przy jednoczesnym wskazaniu posiadaczy i określeniu charakteru tych praw; wzywa Komisję do wyjaśnienia prawa podmiotów do korzystania z wartości ekonomicznej powstałej dzięki aplikacjom trenowanym przy użyciu danych, w których generowaniu uczestniczyli;

49. uważa, że ważne jest zagwarantowanie ułatwień w zakresie wsparcia prawnego i technicznego dla przedsiębiorstw, zwłaszcza mikroprzedsiębiorstw, MŚP i przedsiębiorstw typu start-up, zarówno na szczeblu krajowym, jak i unijnym, np. w kontekście europejskich ośrodków innowacji cyfrowych w ramach programu „Cyfrowa Europa”, w celu zwiększenia wykorzystania i udostępniania danych oraz poprawy zgodności z RODO; uważa, że dostęp do wytworzonych wspólnie danych powinien być zapewniany w sposób, który gwarantuje poszanowanie praw podstawowych oraz wspiera równe szanse i zaangażowanie partnerów społecznych, nawet na poziomie przedsiębiorstwa; podkreśla, że takie prawa dostępu muszą być technicznie możliwe i przyznawane za pośrednictwem znormalizowanych interfejsów;

Czwartek, 25 marzec 2021

50. wzywa wszystkie instytucje UE i państwa członkowskie, a także lokalne i regionalne organy administracji, aby dawały przykład i ustanowiły usługi w czasie rzeczywistym oraz politykę opartą na danych w czasie rzeczywistym; podkreśla, że cyfryzacja jest dla administracji publicznej okazją do zmniejszenia zbędnych obciążeń administracyjnych oraz do rozwiązania problemu silosów w organach i instytucjach publicznych w celu skuteczniejszego zarządzania danymi nieosobowymi, co będzie korzystne dla rozwoju i świadczenia usług publicznych;

51. apeluje o częstsze i lepsze wtórne wykorzystanie zanonimizowanych danych osobowych oraz o stosowanie rozwiniętych technologii zwiększających i chroniących prywatność, zwłaszcza w wymianach G2B/G2G, aby ożywić innowacje oraz badania i udoskonalić usługi świadczone w interesie publicznym; podkreśla, że potrzebne są narzędzia gwarantujące, że takie wtórne wykorzystanie danych jest zawsze w pełni zgodne z unijnymi przepisami dotyczącymi ochrony danych i prywatności; podkreśla, że dostęp do danych nie wyklucza prywatności;

52. podkreśla również, że wszelkie wykorzystanie zagregowanych danych osobowych pochodzących z mediów społecznościowych musi być zgodne z RODO, a w przeciwnym razie dane te muszą zostać faktycznie nieodwracalnie zanonimizowane; zwraca się do Komisji o propagowanie najlepszych praktyk w zakresie technik anonimizacji oraz o dalsze sprzyjanie badaniom naukowym nad dezanonimizacją i sposobami jej przeciwdziałania; wzywa Europejską Radę Ochrony Danych (EROD) do aktualizacji wytycznych w tym zakresie; przestrzega jednak przed poleganiem na anonimizacji jako technice ochrony prywatności, gdyż w niektórych przypadkach całkowita anonimizacja jest praktycznie niemożliwa;

53. podkreśla rolę sektora publicznego we wspieraniu innowacyjnej i konkurencyjnej gospodarki opartej na danych; podkreśla potrzebę unikania w tym kontekście uwarunkowań dostawców usług lub technologii w przypadku danych gromadzonych publicznie lub danych istotnych ze względu na interes ogólny gromadzonych przez podmioty prywatne; apeluje, aby w procedurach zamówień publicznych i programach finansowania zabezpieczać późniejsze prawa dostępu do danych oraz wymogi dotyczące interoperacyjności i możliwości przenoszenia oparte na wspólnych normach technicznych; popiera stosowanie otwartych standardów, otwartego oprogramowania i sprzętu komputerowego, platform otwartego oprogramowania oraz, w stosownych przypadkach, otwartych, dobrze uformowanych interfejsów API w dążeniu do osiągnięcia interoperacyjności; podkreśla potrzebę ochrony i promowania dostępu MSP, a zwłaszcza przedsiębiorstw typu start-up, do procedur zamówień publicznych w kontekście cyfryzacji administracji publicznej, aby wspierać tworzenie dynamicznego i konkurencyjnego europejskiego sektora cyfrowego;

54. zaznacza, że udostępnianie danych powinno zwiększyć konkurencję, i zachęca Komisję do zapewnienia równych warunków działania na jednolitym rynku danych;

55. wzywa Komisję do dokładniejszego określenia – w ramach wymiany danych B2G – okoliczności, warunków i zachęt, w ramach których sektor prywatny powinien być zobowiązany do udostępniania danych sektorowi publicznemu, np. ze względu na konieczność organizacji usług publicznych opartych na danych; podkreśla, że obowiązkowe programy wymiany danych B2G, na przykład w sytuacjach siły wyższej, powinny mieć jasno określony zakres i harmonogram oraz opierać się na jasnych zasadach i obowiązkach, aby uniknąć nieuczciwej konkurencji;

56. apeluje o lepszą koordynację między państwami członkowskimi w celu ułatwienia transgranicznego udostępniania danych między organami administracji oraz transgranicznego przepływu danych między sektorami, poprzez dialog instytucji rządowych i samorządowych z zainteresowanymi stronami, w celu ustanowienia wspólnego podejścia do danych opartego na zasadach znajdawalności, dostępności, interoperacyjności i możliwości ponownego wykorzystania; wzywa Komisję do zbadania możliwości przechowywania danych na dużą skalę;

57. przypomina Komisji i państwom członkowskim o konieczności pełnego wdrożenia dyrektywy w sprawie otwartych danych, poprawy jej wdrażania pod względem jakości i publikacji danych oraz poszanowania jej celów podczas negocjowania aktu wykonawczego w sprawie zbiorów danych o dużej wartości; apeluje, aby takie zbiory danych zawierały, między innymi, listę rejestrów przedsiębiorstw i rejestrów handlowych; podkreśla korzyści społeczne płynące ze wspierania lepszego dostępu do danych sektora publicznego w sposób zwiększający ich użyteczność w całej Unii; wzywa Komisję do zapewnienia silnego powiązania między tymi zbiorami danych o wysokiej wartości a przyszłymi przepisami dotyczącymi danych i uruchomieniem wspólnych europejskich przestrzeni danych;

58. podkreśla znaczenie, zarówno dla gospodarki, jak i społeczeństwa, szerokiego ponownego wykorzystywania danych sektora publicznego, które powinny być – w możliwym zakresie – przetwarzane w czasie rzeczywistym lub przynajmniej aktualne oraz łatwo dostępne i łatwe do przetwarzania dzięki nadającym się do odczytu maszynowego i przyjaznym dla użytkownika formatom; zachęca Komisję do koordynacji działań z państwami członkowskimi w celu ułatwienia udostępniania zbiorów danych niewrażliwych pochodzących z sektora publicznego w formatach nadających się do odczytu

Czwartek, 25 marzec 2021

maszynowego w stopniu wykraczającym poza wymogi dyrektywy w sprawie otwartych danych, w miarę możliwości bezpłatnie lub z pokryciem kosztów, oraz do wydania wytycznych dotyczących wspólnego modelu udostępniania danych zgodnie z wymogami RODO; zachęca Komisję, by zachowując elastyczność aktualizacji zbiorów danych o wysokiej wartości, rozszerzyła zakres dyrektywy w sprawie otwartych danych na dodatkowe zbiory danych publicznych oraz wdrożyła zasadę dorozumianej cyfrowej przejrzystości danych sektora publicznego, tak aby zachęcić państwa członkowskie do publikowania w czasie rzeczywistym istniejących surowych danych cyfrowych;

59. zaznacza, że szybki rozwój nowoczesnych rozwiązań cyfrowych w transporcie i turystyce, takich jak pojazdy autonomiczne czy inteligentne systemy transportowe (ITS), jest niemożliwy bez ustanowienia na poziomie europejskim wspólnych, jednolitych i ustrukturyzowanych formatów danych, które będą nadawać się do odczytu maszynowego oraz które powinny być oparte na otwartych standardach zapisu;

60. wzywa Komisję do określenia i ustanowienia dobrowolnego, otwartego i interoperacyjnego rejestru danych dotyczących środowiska, społeczeństwa i zarządzania (ESG) dotyczącego zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialności przedsiębiorstw, co ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia zrównoważonych inwestycji i poprawiłoby przejrzystość w zakresie zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialności przedsiębiorstw, aby umożliwić im lepsze wykazanie działań podejmowanych na rzecz realizacji celów Zielonego Ładu; wzywa Komisję do oceny, które zbiory danych mają zasadnicze znaczenie dla transformacji ekologicznej, i popiera w szczególności otwarcie prywatnych danych, jeżeli jest to uzasadnione do celów badań publicznych;

Infrastruktura

61. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby w celu wzmocnienia suwerenności technologicznej Unii promowały prace badawcze i innowacyjne nad technologiami, które ułatwiają otwartą współpracę, udostępnianie danych i analizę, oraz aby inwestowały w budowanie potencjału i projekty o dużym wpływie, innowacje i wdrażanie technologii cyfrowych, przy jednoczesnym poszanowaniu zasady neutralności technologicznej;

62. podkreśla, że trwająca sytuacja nadzwyczajna związana z COVID-19 ujawniła niedociągnięcia i słabości w obszarze cyfrowym, zarówno na szczeblu Unii, jak i państw członkowskich; wzywa Komisję i państwa członkowskie do dalszego skutecznego przeciwdziałania przepaści cyfrowej, zarówno w obrębie państw członkowskich, jak i pomiędzy nimi, poprzez poprawę dostępu do szybkich łączy szerokopasmowych, sieci o bardzo wysokiej przepustowości oraz usług ICT, w tym na większości obszarów peryferyjnych i niezamieszkanym obszarach wiejskich, wspierając w ten sposób spójność oraz rozwój gospodarczy i społeczny; zwraca uwagę na potencjalną rolę łączności satelitarnej na obszarach najbardziej oddalonych;

63. przypomina, że powodzenie unijnych strategii w zakresie danych i AI zależy od szerszego ekosystemu ICT, od zlikwidowania przepaści cyfrowej, od przyspieszenia rozwoju technologicznego m.in. w zakresie internetu rzeczy (IoT), AI, technologii cyberbezpieczeństwa, światłowodów, 5G, 6G, obliczeń kwantowych i przetwarzania brzegowego, robotyki, technologii rozproszonego rejestru, w tym łańcucha bloków, cyfrowych bliźniaków, obliczeń wielkiej skali, technologii przetwarzania wizualnego oraz inteligentnej łączności na obrzeżach sieci, np. poprzez otwarte zaproszenia do składania wniosków dotyczące projektów na dużą skalę łączących technologie brzegowe i IoT; podkreśla, że postęp technologiczny oparty na przetwarzaniu danych i wzajemnych powiązaniach produktów i usług cyfrowych muszą wspierać prawnie wiążące normy etyczne w celu ograniczenia zagrożeń dla prywatności i ochrony danych;

64. uznaje obecny sukces europejskiego Wspólnego Przedsięwzięcia w dziedzinie Europejskich Obliczeń Wielkiej Skali; uważa, że jest to ważny instrument wymiany informacji i danych między naukowcami i badaczami, a szerzej – między podmiotami prywatnymi i publicznymi; z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji w sprawie utrzymania i wzmocnienia czołowej roli Europy w dziedzinie obliczeń superkomputerowych oraz informatyki kwantowej;

65. zaznacza, że sektor cyfrowy ma znaczny potencjał, aby przyczynić się do zmniejszenia globalnych emisji dwutlenku węgla; zauważa, że według szacunków sektor ten odpowiada za ponad 2 % globalnych emisji gazów cieplarnianych; podkreśla, że dalszemu rozwojowi sektora musi towarzyszyć koncentracja na efektywności energetycznej i zasobooszczędności w celu przeciwdziałania skutkom dla środowiska; zauważa, że nowe rozwiązania technologiczne, takie jak włókno światłowodowe (w porównaniu z miedzią) oraz energooszczędne programowanie, powodują znacznie mniejszy ślad węglowy; podkreśla potrzebę poprawy wykorzystania i obiegu zamkniętego surowców krytycznych, przy jednoczesnym ograniczeniu ilości zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz jego recyklingu;

66. podkreśla, że centra danych mają coraz większy udział w światowym zużyciu energii elektrycznej, który może dalej wzrosnąć, jeśli nie zostaną podjęte żadne działania; odnotowuje zamiar Komisji, jakim jest stworzenie wysoce energooszczędnych, zrównoważonych i neutralnych dla klimatu centrów danych do 2030 r.; popiera promowanie innowacyjnych i najlepszych dostępnych rozwiązań, minimalizacji odpadów i ekologicznych technik przechowywania

Czwartek, 25 marzec 2021

danych, ze szczególnym uwzględnieniem synergii między systemami ciepłowniczym i chłodniczym oraz wykorzystaniem ciepła odpadowego powstającego podczas chłodzenia obiektów centrów danych, w celu złagodzenia wpływu centrów danych na środowisko, zasoby i zużywaną energię; wzywa do zapewnienia konsumentom większej przejrzystości w zakresie emisji CO₂ związanych z przechowywaniem i udostępnianiem danych;

67. wzywa Komisję i państwa członkowskie do promowania konkurencyjnych rynków przy jednoczesnym wzmocnieniu europejskich przedsiębiorstw i wspieraniu rozwoju europejskiej oferty w chmurze; z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy europejskiej federacji chmury obliczeniowej, takie jak europejski sojusz na rzecz danych przemysłowych i przemysłowych chmur obliczeniowych oraz inicjatywy w zakresie finansowania, a także projekt GALA-X, które mają na celu rozwój federacji infrastruktur danych i stworzenie ekosystemu umożliwiającego skalowalność, interoperacyjność i samostanowienie dostawców danych na etapie projektowania, tak aby zapewnić organizacjom lub osobom fizycznym samostanowienie w zakresie kontroli nad własnymi danymi; wspiera konkurencyjne rynki UE w obszarach IaaS, PaaS i SaaS oraz w rozwoju specjalistycznych i niszowych usług i aplikacji w chmurze; wzywa Komisję, aby zachowała czujność wobec wszelkich potencjalnych nadużyć władzy rynkowej przez podmioty dominujące działające na oligopolistycznych rynkach w Unii, które mogłyby hamować konkurencję lub utrudniać konsumentom wybór; podkreśla, że infrastruktura chmury obliczeniowej powinna opierać się na zasadach zaufania, otwartości, bezpieczeństwa, interoperacyjności i możliwości przenoszenia; podkreśla, że zasady przenoszenia danych powinny w niezbędnym zakresie przewyższać różnice w infrastrukturze i praktykach dostawców IT, aby zapewnić skuteczne przenoszenie danych użytkowników; zauważa, że użytkownicy mogą nie mieć dokładnie takiej samej konfiguracji i usług przy przeniesieniu swoich danych od jednego dostawcy do drugiego;

68. wzywa Komisję, aby we współpracy z państwami członkowskimi przyspieszyła opracowanie „zbioru przepisów dotyczących chmury”, który ustanowi zasady świadczenia konkurencyjnych usług w chmurze w Unii, będzie stanowił solidne ramy zwiększające przejrzystość i ułatwiające przestrzeganie przepisów dotyczących usług w chmurze, a także m.in. zobowiąże dostawców usług do ujawnienia, gdzie przetwarzane i przechowywane są dane, przy jednoczesnym zapewnieniu użytkownikom władzy nad ich danymi; zauważa, że ten zbiór przepisów powinien ponadto umożliwiać użytkownikom bezproblemową migrację ich danych za pośrednictwem interoperacyjnych interfejsów do innych dostawców usług; uważa, że powinien on mieć na celu zapobieganie blokadom technologicznym, zwłaszcza w zamówieniach publicznych; uważa, że jednym ze sposobów na skuteczniejsze tworzenie zharmonizowanych norm może być wykorzystanie w pewnych obszarach, takich jak usługi w chmurze, porozumień roboczych CEN (CWA); podkreśla, że choć wybór operatora chmury obliczeniowej należy do przedsiębiorstw i konsumentów, wszyscy operatorzy chmury obliczeniowej, jeśli mają siedzibę lub działają w UE, muszą przestrzegać przepisów, norm i standardów UE, a zgodność z nimi powinna być monitorowana; zauważa, że w sytuacji, gdy operator z UE korzysta z usług w chmurze zlokalizowanych w krajach spoza UE, ważne jest, aby w przypadku sporów, w tym związanych z własnością intelektualną, zapewnić takie samo stosowanie wysokiego poziomu ochrony prawnej;

69. popiera prace Komisji mające na celu skorzystanie z przeglądu wytycznych dotyczących konkurencji horyzontalnej i wertykalnej w celu wprowadzenia nowych narzędzi ograniczenia nadmiernej koncentracji rynku, nieodłącznie związanej z rynkami danych, w tym bieżącego monitorowania rynków zagrożonych oraz, w razie potrzeby, regulacji ex ante;

70. podkreśla znaczenie zaufania i solidniejszych ram cyberbezpieczeństwa dla stabilnej gospodarki opartej na danych, a także kultury bezpieczeństwa dla podmiotów, które przetwarzają duże ilości danych; podkreśla znaczenie najnowocześniejszej infrastruktury cyfrowej oraz wzywa Komisję i państwa członkowskie do wspólnych inwestycji w celu zapewnienia jej pełnego wykorzystania; apeluje o wsparcie dalszego rozwoju technologii bezpiecznego udostępniania danych, np. za pośrednictwem bezpiecznej wielostronnej technologii przetwarzania i szyfrowania; apeluje do Komisji o przedstawienie rozwiązań i norm cyberbezpieczeństwa dostosowanych do podmiotów rynkowych każdej wielkości, w tym mikroprzedsiębiorstw i MŚP; wspiera wspólne i skoordynowane podejście do unijnego zestawu narzędzi na potrzeby cyberbezpieczeństwa sieci 5G oraz bezpiecznego wdrożenia sieci 5G w UE;

71. wzywa Komisję do promowania audytów dotyczących nadużywania, narażenia i interoperacyjności infrastruktury wymiany danych; zwraca uwagę na znaczne i szybko rosnące koszty cyberataków; przypomina, że lepsza łączność może zwiększyć zagrożenia dla cyberbezpieczeństwa i ryzyko cyberprzestępczości, a także cyberterroryzm i ryzyko wypadków naturalnych i technologicznych, takich jak wypadki mające wpływ na tajemnice handlowe; w związku z tym przyjmuje z zadowoleniem wnioski Komisji dotyczący zmiany dyrektywy (UE) 2016/1148 w sprawie bezpieczeństwa sieci

Czwartek, 25 marzec 2021

i systemów informatycznych⁽²⁹⁾ oraz nowego Centrum Kompetencji UE w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa w celu zwiększenia cyberodporności i skuteczniejszego reagowania na cyberataki;

72. podkreśla, że bezpieczne wprowadzanie produktów i usług do europejskich, opartych na danych, przeznaczonych dla konsumentów i przemysłowych ekosystemów internetu rzeczy powinno uwzględniać bezpieczeństwo i prywatność już na etapie projektowania; zachęca do korzystania z narzędzi zwiększających przejrzystość; popiera ambicję Komisji, by opracować cyfrowy „paszport produktu”;

73. podkreśla, że właściwe organy nadzoru rynku powinny posiadać niezbędne uprawnienia umożliwiające im dostęp do odpowiednich danych przy pełnym poszanowaniu rozporządzenia (UE) 2019/1020⁽³⁰⁾, w przypadku gdy mają powody, by sądzić, że stosowane praktyki są nielegalne, gdyż pozwoli to wzmocnić ich działania i zapewnić dostateczną kontrolę bezpieczeństwa produktów; zaznacza, że organy nadzoru powinny zagwarantować bezpieczeństwo i ochronę danych, do których miały dostęp;

74. wzywa do monitorowania wdrażania przepisów dotyczących transportu, w szczególności rozporządzenia (UE) 2020/1056, dyrektywy (UE) 2019/1936 oraz rozporządzenia (UE) 2019/1239 w celu zapewnienia wsparcia dla przedsiębiorstw, promowania cyfryzacji i usprawnienia wymiany danych między przedsiębiorstwami a administracją (B2A), B2C, B2B, B2G oraz G2B;

Badania, umiejętności, kompetencje i AI

75. uznaje potencjał dostępu do danych w celu przyspieszenia badań naukowych i programów edukacyjnych; z zadowoleniem przyjmuje prace Komisji nad umożliwieniem udostępnienia danych do celów badawczych i edukacyjnych; z zadowoleniem przyjmuje rozwój europejskiej chmury dla otwartej nauki jako otwartego, zaufanego i zintegrowanego środowiska w Europie do przechowywania, udostępniania i ponownego wykorzystywania danych badawczych ponad granicami; opowiada się za promowaniem danych z badań finansowanych ze środków publicznych zgodnie z zasadą „otwarte w największym możliwym zakresie, zamknięte tylko w koniecznym”; podkreśla znaczenie umów o partnerstwie strategicznym między uniwersytetami dla dalszego promowania współpracy w rozmaitych dziedzinach nauki o danych;

76. podkreśla znaczenie osiągnięcia wysokiego poziomu ogólnej znajomości technologii cyfrowych oraz promowania działań uświadamiających; podkreśla, że potencjał wzrostu gospodarczego Unii zależy od umiejętności jej ludności i siły roboczej; w związku z tym wzywa państwa członkowskie do zwrócenia szczególnej uwagi na inżynierię oprogramowania, przyciąganie talentów do ICT i powszechną umiejętność korzystania z danych w celu stworzenia europejskiego know-how skupiającego się na najnowocześniejszych technologiach nowej generacji; podkreśla, że pracownicy organów ścigania i administracji sądowej muszą posiadać odpowiednie umiejętności cyfrowe, ponieważ mają one kluczowe znaczenie dla cyfryzacji wymiaru sprawiedliwości we wszystkich państwach członkowskich; odnotowuje, że Komisja zaproponowała ambitne cele w zakresie umiejętności cyfrowych w UE za pomocą planu działania w dziedzinie edukacji cyfrowej, i podkreśla potrzebę ścisłego monitorowania wdrażania, rozwoju i efektywności tego planu;

77. podkreśla, że konkurencyjny dostęp do danych i ułatwianie transgranicznego wykorzystywania danych mają ogromne znaczenie dla rozwoju AI, która opiera się na wysokiej jakości i zwiększonej dostępności danych w celu tworzenia zbiorów danych nieosobowych, które mogą służyć do szkolenia algorytmów i poprawy ich wydajności;

78. podkreśla, że przy wdrażaniu europejskiej strategii w zakresie danych należy zachować równowagę między promowaniem szerszego wykorzystania i wymiany danych a ochroną praw własności intelektualnej, tajemnic handlowych oraz praw podstawowych, takich jak prawo do prywatności; podkreśla, że dane wykorzystywane do trenowania algorytmów AI czasami opierają się na danych ustrukturyzowanych, takich jak bazy danych, utwory chronione prawem autorskim i inne wytwory chronione prawami własności intelektualnej, które zwykle mogą nie być uważane za dane;

⁽²⁹⁾ Dz.U. L 194 z 19.7.2016, s. 1.

⁽³⁰⁾ Dz.U. L 169 z 25.6.2019, s. 1.

Czwartek, 25 marzec 2021

79. zauważa, że wykorzystywanie treści chronionych prawem autorskim jako danych wejściowych musi podlegać ocenie w świetle obecnych zasad i wyjątku „eksploracji tekstów i danych” przewidzianego w dyrektywie w sprawie prawa autorskiego⁽³¹⁾ i praw pokrewnych na jednolitym rynku cyfrowym; wzywa Komisję do wydania wytycznych dotyczących sposobu, w jaki rezerwowanie praw będzie publicznie dostępne dla wszystkich w sposób scentralizowany;

80. twierdzi, że Komisja powinna poddać dalszej ocenie zmiany w aktualnych ramach prawnych w dziedzinie postępowania cywilnego, aby zmniejszyć istniejące przeszkody dla inwestycji inwestorów prywatnych; wzywa w związku z tym Komisję, by podjęła szybkie i odpowiednie działania następcze w odpowiedzi na rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 4 lipca 2017 r. w sprawie wspólnych minimalnych norm w postępowaniu cywilnym⁽³²⁾;

81. podkreśla potrzebę zapobiegania nieumyślnemu odzwierciedlaniu w aplikacjach opartych na algorytmach wszelkiego rodzaju uprzedzeń, zwłaszcza tych ze względu na płeć; zachęca w tym celu do przejrzystości algorytmów, systemów AI i projektowania aplikacji;

82. przypomina, że zgodnie z RODO obywatele UE mają prawo do otrzymania wyjaśnienia i do zakwestionowania decyzji podjętych przez algorytmy w celu zmniejszenia niepewności i nieprzejrzystości, a szczególną uwagę należy zwrócić na dobrostan i przejrzystość w życiu zawodowym;

83. uważa, że choć obecne zasady odpowiedzialności i neutralne technologicznie zasady odpowiedzialności są generalnie odpowiednie dla gospodarki cyfrowej i większości nowych technologii, to istnieją jednak pewne przypadki, takie jak te dotyczące operatorów systemów AI, w których konieczne są nowe lub dodatkowe zasady odpowiedzialności, aby zwiększyć pewność prawną i zapewnić odpowiedni system odszkodowań osobom poszkodowanym w razie bezprawnego wykorzystania danych;

84. nawołuje Komisję, by przeprowadziła kompleksową ocenę podobnych luk prawnych w odniesieniu do odpowiedzialności za dane – np. za szkody spowodowane działaniem AI i inne szkody wynikające z braków lub niedokładności w zbiorach danych – oraz rozważyła możliwe dostosowania w obecnych systemach odpowiedzialności, zanim przedstawi nowe wnioski ustawodawcze;

85. wzywa Komisję do promowania najlepszych praktyk w zakresie edukacji w dziedzinie nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki, ze szczególnym uwzględnieniem równości płci, a także zaangażowania i zatrudnienia kobiet w branży technicznej;

86. z zadowoleniem przyjmuje program „Cyfrowa Europa”, „Horyzont Europa”, program kosmiczny i instrument „Łącząc Europę”, a także europejskie ośrodki innowacji cyfrowych, które pomogą europejskim przedsiębiorstwom nadążyć za możliwościami związanymi z transformacją cyfrową; podkreśla znaczenie finansowania przeznaczonego na badania kwantowe w ramach programu „Horyzont Europa”; przypomina ponadto o roli, jaką Instrument Odbudowy i Zwiększania Odporności powinien odgrywać w przyczynianiu się do realizacji agendy cyfrowej;

87. apeluje o finansowanie publiczne i prywatne, w szczególności dla mikroprzedsiębiorstw i MŚP, w celu wsparcia transformacji cyfrowej i pełnego wykorzystania potencjału gospodarki opartej na danych, a także w celu zintegrowania technologii i umiejętności cyfrowych; podkreśla, że zapewnienie równych szans mikroprzedsiębiorstwom i MŚP obejmuje nie tylko dostęp do danych, ale wiąże się również z zadaniem o umiejętności niezbędne do przeprowadzania analiz i wyciągania wniosków z takich informacji;

88. wzywa partnerów społecznych do zbadania potencjału cyfryzacji, danych i AI w celu zwiększenia zrównoważonej wydajności, przy jednoczesnym poszanowaniu praw pracowników, poprawie dobrobytu i szans na zatrudnienie siły roboczej oraz inwestowaniu w programy z zakresu podnoszenia i zmiany kwalifikacji, przebranżowienia, uczenia się przez całe życie oraz nabywania umiejętności cyfrowych; zauważa, że zwiększanie świadomości, edukacja i przejrzystość w zakresie technologii opartych na danych są ważne, by umożliwić obywatelom UE zrozumienie tych technologii i uczestniczenie w ich sprawiedliwym wdrażaniu; podkreśla, że pracownicy powinni mieć prawo wiedzieć, gdzie i w jaki sposób ich dane są gromadzone, wykorzystywane, przechowywane lub udostępniane; wzywa do zapobiegania nieproporcjonalnemu i nieuzasadnionemu nadzorowi w miejscu pracy; uważa, że krajowe związki zawodowe powinny być bardziej zaangażowane w opracowywanie zaleceń i wytycznych dotyczących ochrony danych i prywatności w miejscu pracy;

⁽³¹⁾ Dz.U. L 130 z 17.5.2019, s. 92.

⁽³²⁾ Dz.U. C 334 z 19.9.2018, s. 39.

Czwartek, 25 marzec 2021

Zasady globalne

89. uważa, że globalne zasady regulujące wykorzystanie danych są nieodpowiednie; zwraca się do Komisji o przedstawienie analizy porównawczej środowiska regulacyjnego w zakresie danych w państwach trzecich; zauważa, że przedsiębiorstwa europejskie działające w niektórych państwach trzecich coraz częściej spotykają się z nieuzasadnionymi barierami i ograniczeniami cyfrowymi; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby wraz z państwami trzecimi o podobnych poglądach zintensyfikowały wysiłki na forach międzynarodowych i wielostronnych oraz w rozmowach dwustronnych i handlowych w celu uzgodnienia nowych międzynarodowych norm etycznych i technicznych regulujących korzystanie z nowych technologii, takich jak AI, internet rzeczy, 5G i 6G, które powinny promować wartości, prawa podstawowe, zasady, reguły i normy Unii oraz gwarantować, że unijny rynek pozostanie konkurencyjny i otwarty na resztę świata; podkreśla zapotrzebowanie na międzynarodowe zasady i standardy, aby wspierać globalną współpracę mającą na celu wzmocnienie ochrony danych oraz zapewnienie bezpiecznego i odpowiedniego przekazywania danych, przy pełnym poszanowaniu przepisów i norm UE i państw członkowskich;

90. podkreśla, że przekazywanie danych do innych jurysdykcji musi zawsze odbywać się zgodnie z przepisami RODO, dyrektywy o ochronie danych w sprawach karnych i Kartą, a także – przed każdym przekazaniem danych – musi uwzględniać zalecenia i wytyczne EROD oraz może mieć miejsce wyłącznie wtedy, gdy zapewniony jest wystarczający poziom ochrony danych osobowych;

91. wzywa do swobodnego przepływu danych między Unią a państwami trzecimi, pod warunkiem że zostaną spełnione wymogi w zakresie ochrony danych, prywatności, bezpieczeństwa i innych jasno określonych, należycie uzasadnionych i niedyskryminujących interesów porządku publicznego, np. w drodze decyzji stwierdzających odpowiedni poziom ochrony; uważa, że swobodny przepływ danych przez granice jest potrzebny do wykorzystania pełnego potencjału gospodarki opartej na danych, i podkreśla, że utrzymanie przepływu danych musi pozostać kamieniem węgielnym celów Europy; popiera umożliwienie dostępu do wspólnych europejskich przestrzeni danych zainteresowanym podmiotom, które w pełni przestrzegają wszystkich stosownych przepisów Unii; wzywa Komisję, aby wraz z państwami członkowskimi wynegocjowała nowe zasady dotyczące globalnej gospodarki cyfrowej, w tym zakaz nieuzasadnionych wymogów dotyczących lokalizacji danych; przypomina o znaczeniu postępów w negocjacjach dotyczących handlu elektronicznego na forum Światowej Organizacji Handlu i wzywa do włączenia ambitnych i kompleksowych rozdziałów dotyczących handlu cyfrowego do umów o wolnym handlu zawieranych przez UE; popiera aktywną rolę i uczestnictwo Unii w innych międzynarodowych forach współpracy międzynarodowej w dziedzinie cyfryzacji, takich jak ONZ, OECD, Międzynarodowa Organizacja Pracy i UNESCO;

o

o o

92. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.
